

NOTAT

Til: Steinerskoleforbundet v/Ivar Smit
Fra: Advokatfirmaet Økland & Co DA v/ advokat Bjørn Brodwall
Dato: 15. desember 2021
Sak nr.: BB-1514

HØRING DESEMBER 2021 - ENDRINGER I FRISKOLELOVEN OG NY OPPLÆRINGSLOV

Jeg er bedt om å skrive et høringsinnspill til friskoleloven § 2-4, første ledd, andre pkt. om at «Anlegga skal ligge samlet.» Bakgrunnen er tilsynssak der Vestfoldskolen har fått beskjed om at barnehageavdelingen som ligger ca 100 meter fra skolens eiendom og som losjerer en gruppe av seksåringer, representerer brudd på denne bestemmelsen. Utdanningsdirektoratet har, til tross for at man i forutgående konklusjon i tilsyn kom til at skolen på alle måter drev forsvarlig stilt overfor alle andre lovkrav, også for 6-åringer, opprettholdt ulovlighet for beliggenheten. Jeg skal ikke her repetere synspunkter og motsynspunkter for Steinerskoleforbundet, for det er kjent. Synspunktet vil kunne ramme flere steinerskoler som har lignende praksis.

Jeg vedlegger et utkast til høringsinnspill der synspunkter i henhold til bestillingen er inntatt.

Jeg finner det likevel riktig å nevne at det er en risiko ved en slik uttalelse. Departementet foreslår ingen realitetsendringer til § 2-4. I departementets høringsnotat på s. 776 nederst uttales:

«Til § 2-4 Krav til skoleanlegg og skolemiljø

I andre avsnitt er henvisningene til opplæringsloven endret i samsvar med forslaget til ny opplæringslov. Bestemmelsene om elevenes skolemiljø står i forslaget til ny opplæringslov kapittel 12. Bestemmelsen om skolebytte står i forslaget til ny opplæringslov § 13-2. Se merknadene til disse bestemmelsene og høringsnotatet kapittel 30.»

Det handler altså i utgangspunktet «bare», før vi går inn og ser på detaljer, om endring av henvisninger, idet de nåværende bestemmelsene i opplæringslovens § 9A foreslås flyttet til andre kapitler i forslag til ny opplæringslov.

Departementet kan ved et innspill som ønskes, komme til å skjerpe inn og innsnevre de uttalelsene som fremkommer i vedlagte utkast til høringsuttalelse. Jeg har tidligere tilrådet en rettslig prøving av det grunnlaget som pr i dag ligger, både ut fra den dispensasjonen som ble gitt overfor steinerskolene da 6-årsreformen ble innført, og de uttalelsene som ble gitt i forarbeider da andre setning til § 2-4 første ledd ble tatt inn i loven. Hvis en slik innskjerping skjer i forbindelse med et nytt lovforarbeid nå, blir det tilnærmet umulig å utfordre det gjennom rettslig prøving etterpå. Vi har i klagesaken vedr. Vestfoldskolen fremhevet at denne setningen som er tatt inn i friskoleloven på dette punktet representerer en lovteknisk forskjellsbehandling mellom offentlig skole og friskoler ved at for førstnevnte forutsetter man at forsvarlighetstenkingen er tilstrekkelig regulering, mens man ikke tror at tilsvarende er tilfelle for friskoler. Derfor operasjonaliserer man på en slik måte at man krenker retten til frihet på et punkt som er godt pedagogisk fungert. Det fungerer som et godt støtteargument slik loven i dag er med de nevnte forarbeidene. Det vil bli et svakere som selvstendig argument dersom man gjennom en lovendring eller gjennom lovforarbeider får en innskjerping.

Advokatfirmaet
Økland & Co DA
Org.nr.: 957 329 152
Postadresse:
Postboks 63
2001 Lillestrøm

LILLESTRØM
+47 64 84 60 60
post@oklandco.no
Besøksadresse:
Stortorget 28
2000 Lillestrøm

OSLO
+47 22 42 60 60
oslo@oklandco.no
Besøksadresse:
Haakon VII's gate 2
0161 Oslo

EIDSVOLL
+47 63 95 90 60
eidsvoll@oklandco.no
Besøksadresse:
Saga 2, Wergelands gate 7
2080 Eidsvoll

SØRUMSAND
+47 63 86 88 80
sorum@oklandco.no
Besøksadresse:
Sørumsandveien 71 A
1920 Sørumsand

Som jeg har nevnt tidligere i enkeltsaker er det slik at opplæringsloven ikke i seg selv gjelder direkte for friskoler, med mindre friskoleloven uttrykkelig henviser til bestemmelser i opplæringsloven, og uttaler at de skal gjelde tilsvarende for friskoler. Så skal jeg modifisere det noe:

Dette gjelder for organisatoriske bestemmelser og det gjelder for bestemmelser som rammer inn eller legger plikter på friskolenes aktivitet eller på elevadferd. Gjelder det derimot rettigheter for elever, gjelder et overordnet prinsipp om at elevene skal gis en likeverdig behandling enten de går i en friskole eller en offentlig skole.

Etter min mening tilsier de omfattende endringene i opplæringsloven at man egentlig burde gått systematisk gjennom og utforsket om det i de bestemmelsene som friskoleloven henviser til, foreslås endringer som gjennom henvisningen vil få direkte eller indirekte betydning for våre elever. Dette gjelder f.eks. henvisningen i friskoleloven § 3-6 til ny lovs opplæring kapittel 11. Der det foreslås til dels dramatiske endringer med vanskelige grenseoppganger. Det er imidlertid et svært omfattende arbeid.

Advokatfirmaet Økland & Co DA

Bjørn Brodwall
bjorn@oklandco.no